

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2009 vp

Hallituksen esitys viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä toukokuuta 2009 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 73/2009 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Maritta Hirvi, sosiaali- ja terveysministeriö
- kehityspäällikkö Maijaliisa Takanen, Eläketurvakeskus

- lakiasiaainjohtaja Anne Perälehto-Virkkala, Kuntien eläkevakuutus
- lakimies Keijo Karhumaa, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- työmarkkinalakimies Riikka Kolkkala, Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry
- neuvottelupäällikkö Seppo Väänänen, Palkansaajajärjestö Pardia ry
- apulaisjohtaja Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lainopillinen asiamies Risto Tuominen, Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työntekijän eläkelakia, merimieseläkelakia, yrittäjän eläkelakia, maatalousyrittäjän eläkelakia, kunnallista eläkelakia, valtion eläkelakia ja evankelisluterilaisen kirkon eläkelakia.

Esityksen mukaan eläkkeen selvittämisestä ja maksamisesta muiden eläkelaitosten puolesta huolehtiva niin sanottu viimeinen eläkelaitos määräytyisi hakijan työansioiden perusteella. Toimivaltainen eläkelaitos olisi pääsääntöisesti se eläkelaitos, jossa työntekijällä tai yrittäjällä on ollut työansioita eniten vakuutettuna eläketapahtumaa edeltäneiden kahden kalenterivuoden aikana. Viimeisen eläkelaitoksen periaatetta sovellettaisiin myös, jos viimeinen eläkelaitos olisi julkisten alojen eläkelaitos ja yksityisten

alojen työeläkelaitoksille tulisi työkyvyttömyyseläkkeestä laitoskohtainen vastuu.

Työntekijällä olisi oikeus jäädä vanhuuseläkeiässä työntekijän eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle riippumatta siitä, jatkaako hän edelleen työntekijän eläkelain mukaisesti vakuutetussa luottamustehtävässä. Edellytyksenä olisi, että työsuhte, josta työntekijä haluaa jäädä vanhuuseläkkeelle, on päättynyt.

Lisäksi lakeihin tehtäisiin eräitä lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Yksityisten alojen toimivaltaisen eläkelaitoksen ja viimeisen eläkelaitoksen määräytymistä koskevat

muutokset ehdotetaan kuitenkin tulemaan voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2012.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksen tarkoituksena on helpottaa eläkeasioiden hoitamista eläkkeensaajan kannalta ja selkeyttää eläkelakien toimeenpanoa. Eläkeasiaa hoitavan viimeisen laitoksen määräytymistä ehdotetaan mukautettavaksi eläkelaeissa tapahtuneisiin muutoksiin. Samalla esityksellä jatketaan yksityisen ja julkisen sektorin eläkejärjestelmien yhdenmukaistamista myös täytäntöönpanon osalta. Pääsääntöisesti viimeinen eläkelaitos määräytyisi sen mukaan, missä laitoksessa työntekijällä tai yrittäjällä on ollut eniten ansioita vakuutettuna eläketapahtumaa edeltäneiden kahden vuoden aikana.

Esitys korjaa myös nykyisessä lainsäädännössä olevan luottamushenkilöiden eläkeoikeutta koskevan epäkohdan. Jatkossa työntekijällä on oikeus jäädä työntekijän eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle, vaikka hän jatkaisi vakuutuksessa luottamustoimessa. Muilta osin esityksellä ei ole vaikutusta eläke-etuuksiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutamattomina.

Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /kesk
Anneli Kiljunen /sd

Marjaana Koskinen /sd
Jukka Mäkelä /kok
Håkan Nordman /r
Päivi Räsänen /kd
Erkki Virtanen /vas
vjäs. Tapani Mäkinen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.